

2 lutego 2021r.

Załącznik do Raportu bieżącego nr 5/2021

WSTĘPNE NIEAUDYTOWANE WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A. ZA IV kw. 2020 r./2020 r.

Skonsolidowany zysk netto Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. („Bank”, „Grupa BM”) wyniósł 23 mln zł (IV kw. 2020 r.: ujemny 109 mln zł) i był znacznie poniżej poziomu w analogicznym okresie zeszłego roku. Bezpośredni i pośredni wpływ pandemii COVID-19 (m.in. niższa aktywność gospodarcza w części roku, wpływ bezprecedensowego cięcia bazowej stopy procentowej w wysokości 140 p.b. w I-II kw. 2020 r.) oraz istotne nadzwyczajne ujemne pozycje RZiS były największym obciążeniem dla naszych wyników finansowych. W szczególności, strata netto w IV kw. 2020 była rezultatem znacznych, 380 mln zł przed opodatkowaniem (2020: 677 mln zł), rezerw utworzonych na ryzyko prawne związane z portfelem walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank Millennium. Na koniec roku 2020 rezerwa na tę kategorię ryzyka wynosiła 924 mln zł. Po korekcie o koszty tej rezerwy, Grupa BM wykazałaby zysk netto w wys. 207 mln zł w IV kw. 2020 oraz 637 mln zł za cały rok 2020. Zysk netto za cały rok skorygowany o pozycje nadzwyczajne wyniósł 709 mln zł, co oznacza spadek o 23% r/r, a zysk za IV kw. 2020 wyniósł 204 mln zł. Skorygowany wskaźnik ROE wyniósł 7,8% (IV kw. 2020: 8,8%) w porównaniu do 10,6% w roku 2019 (IV kw. 2019: 12,3%). Warto jednak przypomnieć, że porównywalność r/r RZiS za 2020 pozostawała zniekształcona z powodu fuzji z Euro Bankiem (przejęty 31 maja 2019 r.).

Główne pozytywy bieżącego kwartału:

- M stabilizacja wyniku odsetkowego (NII) i poprawa marży odsetkowej (NIM); zysk na działalności podstawowej lekko w górę kw./kw. przy wzroście prowizji o 7% kw./kw. oraz 6% r/r
- M produkcja kredytów hipotecznych w ujęciu kwartalnym przekroczyła poziom 2.0 mld zł (IV kw.: 2.1 mld zł, co oznacza wzrost o 19% kw./kw., 2020r.: 6,8 mld zł, wzrost o 57% r/r), co przekłada się na udziały rynkowe na poziomie 12,1% w IV kw. 2020 oraz 12,2% w roku 2020 (IV kw. 2019: 7,9%, 2019: 7,3%)
- M Aktywa zarządzane przez Millennium TFI oraz fundusze zewnętrzne łącznie wzrosły o 7% kw/kw do ponad 8,4 mld zł, co prawie całkowicie zrekompensowało wyptywy w I kw. 2020 r.
- M liczba wydanych kart debetowych po raz pierwszy przekroczyła 3 mln, a liczba klientów cyfrowych wzrosła o 12% r/r do 2,05 mln, liczba aktywnych klientów mobilnych osiągnęła blisko 1,7 mln (wzrost o 18%).

2020 - rok wyzwań ale i przyspieszenia transformacji

Chociaż zysk netto za 2020 rok osiągnął poziom znacznie poniżej naszych aspiracji, podjęte inicjatywy i poniesione w związku z nimi koszty w ciągu roku zwrócą się w przyszłości. Btyskawicznie i sprawnie zareagowaliśmy na zmniejszone możliwości w zakresie generowania przychodów i w rezultacie wzrost kosztów w roku 2020 ogółem (+2% r/r w tym amortyzacja) był wolniejszy niż wzrost przychodów (+3%). W IV kw. 2020 koszty osobowe spadły o 17% r/r oraz o 10% kw./kw. i oczekujemy, że ten pozytywny trend będzie kontynuowany również w roku 2021. Ponadto, zwiększyliśmy bufor na ryzyko (wskaźniki pokrycia NPL/DPD90+ na poz. 66%/119% odpowiednio w porównaniu z 62%/106% na koniec 2019 roku; wspomniane powyżej rezerwy na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi na poz. 6,7% na koniec 2020 roku z wyłączeniem portfela byłego Euro Banku), podczas gdy wskaźniki kapitałowe pozostały na wysokim poziomie (w ujęciu skonsolidowanym TCR/T1 odpowiednio na poz. 19,5%/16,5% w stosunku do wymogów regulacyjnych odpowiednio 14,1%/11,3%). Dodatkowo skróciliśmy czas generowania synergii z fuzji z Euro Bankiem. W połączeniu z nowymi inicjatywami mającymi na celu poprawę sprawności działania, uzyskaliśmy 15% zmniejszenie naszej sieci dystrybucji (702 placówki vs. 830 na koniec 2019 roku, przy czym zamknięto 124 lub 21% własnych oddziałów w tym okresie) oraz zmniejszono liczbę aktywnych etatów o 14% do 6,6 tys. W rezultacie, uzyskano istotne oraz powtarzalne synergii

netto (100 mln zł przed opodatkowaniem w roku 2020), które powinny ulec podwojeniu w roku 2021.

Pomijając wszelkie negatywne efekty pandemii COVID-19, postrzegamy rok 2020 jako rok przyspieszenia naszej transformacji w stronę nowej ery bankowości. Silnie wspieraliśmy naszych klientów w okresie pandemii, dzięki czemu wzmocniliśmy nasze relacje. Stąd wzrosły wskaźniki cross-sellingu w wielu kategoriach. Pozyskaliśmy również nowych klientów pomimo wyzwań wynikających z pandemii. Proces cyfryzacji uległ znacznemu przyspieszeniu, zarówno w z perspektywy klienta, jak i wewnątrz Banku.

2021 - rok transformacji przed wprowadzeniem nowej, średniokresowej strategii

Zmiany otoczenia gospodarczego, bezprecedensowe w swojej skali, spowodowane wybuchem pandemii COVID-19 na początku 2020 roku, w połączeniu z dynamicznymi zmianami zachowań klientów doprowadziły do gwałtownego wzrostu liczby wyzwań, przed którymi stają banki, ograniczyły przewidywalność a także zwiększyły niepewność do wyjątkowego poziomu. W tej sytuacji, Grupa BM podjęła decyzję o przedłużeniu strategii na lata 2018-20 o jeszcze jeden rok i o przygotowaniu nowej na lata 2022-2024.

Celem Banku jest odbudowa porównywalnych wyników operacyjnych, które uległy ograniczeniu w wyniku kryzysu COVID-19 oraz jego pośrednich i bezpośrednich konsekwencji w terminie od 1.5 do 2 lat. Zamieramy osiągnąć ten cel poprzez finalizację obecnego programu ograniczenia kosztów, wprowadzenie nowych programów poprawy sprawności operacyjnej oraz poprawę wyników biznesowych poprzez wdrożenie poprawionej polityki cenowej i wzrost sprzedaży produktów kluczowych.

W 2021 roku Bank będzie dalej koncentrować się na dążeniu do poprawy sprawności operacyjnej poprzez restrukturyzację procesów, automatyzację, standaryzację i uproszczenie procesów. Zamieramy jeszcze bardziej ograniczyć sieć oddziałów, dalej utrzymywać koszty pod silną kontrolą pomimo wyższych kosztów prawnych i IT, aby uzyskać wskaźnik koszty/dochody na poz. 47% oraz przyjmując za cel ok. 40% w średnim okresie w porównaniu do 49% w roku 2020.

Pracujemy nad osiągnięciem pełnej cyfryzacji proaktywnie realizując migrację klientów na platformę cyfrową mając za cel przekroczenie 80% udziału klientów cyfrowych do końca 2021 roku.

Zamieramy utrzymać tempo pozyskiwania nowych klientów w oparciu o jakość obsługi i wysoki wskaźnik NPS. W obszarze detalu zamieramy zwiększyć portfel aktywnych klientów w oparciu o cyfrową akwizycję klientów, kanał sieci franczyzowej oraz mini oddziałów. Mamy aspirację osiągnięcia wzrostu sprzedaży pożyczek gotówkowych dwucyfrowo w ujęciu procentowym oraz wzrostu sprzedaży kredytów hipotecznych, koncentrując jednocześnie naszą uwagę na zwiększaniu dochodów prowizyjnych. Zamieramy maksymalizować sprzedaż i wolumeny w obszarze funduszy inwestycyjnych by osiągnąć nasz naturalny udział w rynku na poz. 7% w średnim okresie. W obszarze bankowości przedsiębiorstw planujemy skoncentrować działania na istniejących zaangażowaniach i przy aktywnym podejściu do nowych klientów w sektorach o niskim i średnim poziomie ryzyka osiągnąć wzrost portfela o ponad 1 mld zł uwzględniając leasing i factoring. W obszarze leasingu planujemy przywrócić produkcję do poziomu z 2019 roku (3,5 mld zł) z poziomu 2,5 mld zł w roku 2020. Cały wzrost akcji kredytowej, zarówno w detalu, jak i w obszarze bankowości przedsiębiorstw, musi zostać zrealizowany przy utrzymaniu kosztu ryzyka na portfelu poniżej 80 punktów bazowych oraz przy ostrożnościowym monitoringu ewolucji zachodzącej w gospodarce w wyniku COVID-19. Planujemy utrzymać wskaźnik NPE poniżej progu 5% (4,9% na koniec 2020 roku).

Zgodnie z naszym Raportem Bieżącym nr 2/2021 z 20 stycznia 2021r., Zarząd Banku zobowiązał się do pojęcia działań mających na celu wstrzymanie wypłaty dywidendy w pierwszej połowie 2021 roku (w tym niepodzielonych zysków z lat poprzednich), aby zapewnić spełnienie zaleceń KNF, które Bank otrzymał. Rada Nadzorcza Banku również podjęła takie zobowiązanie.

Istotne, nadzwyczajne pozycje RZiS

Ujemne pozycje nadzwyczajne przeważały nad dodatnimi zarówno w całym roku 2020, jak i w IV kw. 2020 r. Negatywne pozycje między innymi dodatkowe rezerwy na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych (2020: 677 mln zł przed opodatkowaniem/614 mln zł netto, IV kw. 2020: 380 mln zł przed opodatkowaniem na portfel kredytów udzielonych przez Bank Millennium), rezerwa na

spodziewany wpływ pandemii COVID-19 (2020: 133 mln zł przed opodatkowaniem/108 mln zł netto, IV kw. 2020: odpowiednio 57 mln zł/47 mln zł), dodatkowe rezerwy na zwrot prowizji od wcześniej spłaconych pożyczek konsumpcyjnych ('małe TSUE') (w IV kw. 2020: 82 mln zł przed opodatkowaniem) lub koszty integracji Euro Banku (2020: 66 mln zł przed opodatkowaniem/54 mln zł netto, odpowiednio w IV kw. 2020: 14 mln zł/11 mln zł). Dodatkowo jednorazowe pozycje były nieliczne i stosunkowo małe obejmując m.in. przeszacowanie Visa: 62 mln zł przed opodatkowaniem/50 mln zł netto w IV kw. 2020 r., 8 mln zł dodatniego wkładu do odpisu na ryzyko ze sprzedaży konsumpcyjnych kredytów zagrożonych w IV kw. 2020 r., 20 mln zł odzysku z kredytów zagrożonych w IV kw. 2020 oraz pewne inne przychody operacyjne z innych źródeł. Na koniec, nominalne i efektywne stopy podatku dochodowego od osób prawnych były wysokie w roku 2020 w wyniku istotnych pozycji niepodlegających odliczeniu, takich jak, między innymi, składki na BFG i podatek bankowy, a także podatkowe podejście do rezerw na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi.

Jakość i innowacje

- I miejsce w kategorii wybór klienta - klasyfikacja generalna rankingu banków przygotowanego przez miesięcznik finansowy BANK
- W opublikowanym przez magazyn Forbes rankingu „Liderów klimatycznych Polska 2021” Bank Millennium został liderem klimatycznym. Bank Millennium uzyskał drugie miejsce w zestawieniu spośród wszystkich biorących w nim udział firm w Polsce, z wynikiem 34% rocznej redukcji intensywności emisji.
- Bank Millennium został liderem rankingu Polskiego Instytutu Badań Jakości „Bank w ocenie klientów 2020”, stworzonego na podstawie opinii klientów indywidualnych 14 najpopularniejszych banków w Polsce, zwyciężając w klasyfikacji generalnej.
- Bank Millennium otrzymał nagrodę The Best Consumer Digital Bank in Poland for 2020 (Najlepszy bank cyfrowy dla klientów indywidualnych w Polsce) w konkursie World's Best Digital Banks organizowanym przez magazyn Global Finance. Ponadto, strona internetowa Banku Millennium została uznana Najlepszą Zintegrowaną Stroną Banku Konsumentckiego w Europie Środkowej i Wschodniej w roku 2020.
- Nagroda główna w prestiżowym konkursie European Customer Centricity Awards w kategorii reklamacje. Jury konkursu doceniło projekt „Obejmij problem” - który koncentruje się na ewolucji w zakresie reklamacji w stronę spełnienia potrzeb klienta i zastosowania indywidualnego podejścia.
- Konkurs „Gwiazdy Bankowości 2020” organizowany przez DGP i PwC: 1 miejsce w kategorii „Gwiazda wzrostu”, 2 miejsce w kategorii „Relacja z Klientem”, 3 miejsce za całokształt działalności w kategorii głównej konkursu, a także w kategorii „Gwiazda innowacyjności”
- Złoty Bankier 2020: nagroda główna w kategorii „Innowacja Fin-Tech” za wdrożenie w aplikacji mobilnej usługi Autopay (razem z Blue Media), 2 miejsce w kategorii „Kredyt hipoteczny” (wszechstronny gracz sprawdzający się w różnych warunkach)
- Badanie „Customer Experience” na zlecenie KPMG: najlepszy w kategorii Customer Experience wśród banków
- 2,2 mln pobrań aplikacji goodie - platformy smartshoppingowej Banku

Bankowość w czasie epidemii COVID-19

Po wstępnym poluzowaniu w miesiącach letnich, Grupa BM zastrzyła środki zabezpieczające przed pandemią pod koniec sierpnia, a następnie wprowadziła dalsze obostrzenia w połowie października. Sieć oddziałów pracowała normalnie z pewnymi, okazjonalnymi zamknięciami placówek, co dotyczyło głównie oddziałów mini działających w galeriach handlowych (zamknięte pomiędzy 7 a 28 listopada, a następnie od 28 grudnia).

Bank kontynuował ułatwianie wielokanałowego dostępu do swoich usług i produktów i ograniczanie dokumentów papierowych. Wprowadzona została autoryzacja mobilna części transakcji w oddziałach. Uruchomiona została nowa wersja aplikacji mobilnej, oferująca opcję śledzenia statusu wniosku o kredyt hipoteczny. Funkcjonalność ta będzie również dostępna w Millenecie. W ramach usługi Finanse 360° w dalszym ciągu zwiększano liczbę dodawanych banków zewnętrznych, podczas gdy

proces wnioskowania o pożyczkę gotówkową został wzmocniony przez wprowadzenie loginu do innego banku w celu potwierdzenia przychodów wnioskującego. Bank zapewnił również dostęp do platformy PUE ZUS z Millenetu, oferując swoim klientom alternatywny sposób uzyskania bonu turystycznego oferowanego przez rząd.

Wzrost popularności zdalnych kanałów dostępu i bardzo ułatwiony dostęp online do usług bankowych, który został przyspieszony przez wybuch pandemii, wyrażały się dużo wyższą liczbą logowań do strony internetowej (Millenet) i korzystaniu z mobilnego dostępu, wyższą liczbą przelewów elektronicznych oraz transakcji e-commerce za pomocą karty lub wyższym udziałem kanałów cyfrowych w produkcji pożyczek gotówkowych oraz kredytów w rachunku bieżącym. Równocześnie liczba zgłoszeń telefonicznych/emalii do centrum obsługi klienta obniżyła się ze szczytu w kwietniu/maju do poziomu „sprzed Covidu”.

Na dzień 31 grudnia 2020 aktywnych było 9,367 programów „wakacji kredytowych COVID-19” dotyczących pożyczek gotówkowych i 892 aktywnych programów wakacji dot. kredytów hipotecznych, którym odpowiadały, odpowiednio, wolumeny kredytowe w wys. 267 mln zł i 250 mln zł. Publiczne moratoria kredytowe wprowadzone w czerwcu tzw. „Tarczą Antykryzysową 4.0” w dalszym ciągu cieszyły się małą popularnością - jedynie 444 wniosków złożono do końca roku (saldo należne 53 mln zł). Liczba wakacji kredytowych dla klientów korporacyjnych również istotnie spadła (do ok. 50) z poziomów na koniec września a wartość kredytów z odroczonejmi ekspozycjami wynosiła łącznie 44 mln zł.

Poprawa otoczenia gospodarczego i zwiększona aktywność klientów zaobserwowana w miesiącach letnich nie utrzymała się zgodnie z przewidywaniami, ale gospodarka polska okazała się jednak zadziwiająco odporna w II poł. 2020 roku, szczególnie w przemyśle oraz, w jego ramach, w segmencie eksportowym. Obostrzenia w ramach pandemii, zwiększone przez rząd polski na jesieni, miały mniejszy wpływ na nastroje konsumentów niż na wiosnę. Bezpośrednie zaangażowanie Grupy BM w sektory/segmenty gospodarki, które najbardziej ucierpiały z w wyniku pandemii było (i nadal jest) stosunkowo niewielkie, jak wykazały nasze wcześniejsze raporty. Jakość portfela kredytowego przedsiębiorstw nie wykazywała istotniejszych znaków pogorszenia notując wzrost wskaźnika NPL (5,11% na koniec 2020 roku w porównaniu do 4,1% na koniec września) spowodowany, przede wszystkim, kilkoma znaczącymi zaangażowaniami, które zostały przeklasyfikowane do koszyka 3 z koszyka 2 (DPD90+ praktycznie bez zmian na poz. 2,34%). Wskaźnik NPL w detalu spadł do 4,89% na koniec roku 2020 z poz. 4,94% na koniec września po zbyciu kredytów zagrożonych, podczas gdy wskaźnik DPD90+ wykazywał tendencję malejącą. Jakość ekspozycji o wartości 7,6 mld zł, które podlegały moratorium kredytowym była solidna, przy czym w ok.2,5% przypadków zanotowano opóźnienia ponad 30 dni i zidentyfikowano przesłanki naruszenia warunków umowy. Pożyczki gotówkowe były na koniec roku 2020 segmentem, w którym ta proporcja była najwyższa (5,1%), a najmniej problemów jakościowych zanotowano w segmencie złotych kredytów hipotecznych (1,1%).

Popyt na kredyty pozostawał na obniżonym poziomie w segmencie korporacyjnym, niemniej łącznie portfel kredytowy zanotował wzrost o 1% kw./kw. (brutto), podczas gdy stopa wzrostu w ujęciu rocznym pozostawała ujemna na poz. 1%, z powodu spadku w segmencie leasing. Mimo to, poziom ten był istotnie powyżej dynamiki spadku zanotowanej przez rynek. W odróżnieniu od powyższego, segment detaliczny notował zdrowy wzrost o 3% kw./kw., a w ujęciu rocznym o 10%.

Ogólnie wpływ pandemii na wyniki Banku za 2020 rok był, mimo to, znaczący. Sam tylko skumulowany spadek NII w roku 2020 w porównaniu do annualizowanego poziomu IV kw. 2019 wyniósł 223 mln zł lub 8%. Dzięki działaniom łagodzącym, negatywny wpływ okazał się w rezultacie mniejszy niż wynikałoby to z naszych szacunków z II kw. 2020 (240 mln zł do 285 mln zł) niemniej jednak, *ceteris paribus*, przyniósł spadek wyniku odsetkowego w porównaniu z alternatywnym scenariuszem.

Zgodnie z naszymi poprzednimi komentarzami złoty polski pozostaje niestabilny i jego istotne osłabienie może, między innymi, mieć niekorzystny wpływ na koszt ryzyka prawnego w odniesieniu do portfela walutowych kredytów hipotecznych. W roku 2020, Bank utworzył dodatkowe rezerwy w kwocie 677 mln zł na to ryzyko w odniesieniu do portfela kredytów udzielonych przez Bank Millennium (I kw. 2020: 55 mln zł, II kw. 2020: 113 mln zł, III kw. 2020: 130 mln zł, IV kw. 2020: 380 mln zł) zwiększając rezerwy ogółem do 924 mln zł na dzień 31 grudnia 2020 r., co odpowiada 6,7% portfela brutto. W chwili obecnej trudno jest wiarygodnie ocenić skalę tego wpływu w przyszłości,

winno się jednak założyć, że Bank będzie kontynuował regularne wzmacnianie poziomu rezerw na to ryzyko.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT GRUPY BM

Przychody operacyjne Grupy (mln zł)	2020	2019	Zmiana r/r	IV kw. 2020 r.	III kw. 2020 r.	Zmiana kw./kw.
Wynik z tytułu odsetek*	2 583,1	2 499,4	3,3%	624,6	628,6	-0,6%
Wynik z tytułu prowizji	746,1	699,2	6,7%	192,7	179,8	7,2%
Wynik na działalności podstawowej	3 329,1	3 198,5	4,1%	817,4	808,4	1,1%
Pozostałe przychody poza odsetkowe **	248,7	273,0	-8,9%	92,1	78,9	16,8%
Przychody operacyjne ogółem **	3 577,8	3 471,5	3,1%	909,5	887,2	2,5%

(*) Dane pro-forma: Wynik z odsetek obejmuje marżę na wszystkich instrumentach pochodnych. Począwszy od 1 stycznia 2006 r. Bank stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń. Od tego dnia marża z tych operacji jest uwzględniana w wyniku z tytułu odsetek. Jednakże, ponieważ rachunkowość zabezpieczeń nie obejmuje całości portfela denominowanego w walutach obcych, Bank przedstawia dane w układzie pro-forma, w którym całość marży na instrumentach pochodnych jest ujmowana w wyniku z tytułu odsetek, podczas gdy rachunkowo część tej marży (34.5 mln zł w 2020 r. oraz 62.5 mln zł w 2019 r.) jest uwzględniona w pozostałych przychodach poza odsetkowych. W opinii Banku takie podejście umożliwia lepsze zrozumienie rzeczywistych zmian tej pozycji z ekonomicznego punktu widzenia.

(**) Z wyłączeniem korekty do wartości godziwej portfela kredytowego (-42.9 mln zł w 2020 i 10.7 mln zł w IV kw. 2020 oraz -23.4 mln zł w 2019 i -10.5 mln zł w IV kw. 2019), która została przeniesiona do kosztów ryzyka w układzie pro-forma

Wynik z tytułu odsetek (pro-forma) w 2020 r. wyniósł 2.583 mln zł (625 mln zł w IV kw. 2020) i wzrósł o 3% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego (niewielki spadek o 0,6% kw/kw). Wzrost ten był wspomagany przychodami z operacji z klientami przejętego Euro Banku, co umożliwiło skompensowanie negatywnego wpływu spadku rynkowych stóp procentowych w przeważającej części 2020 roku. Marża odsetkowa netto (do średnich aktywów pracujących) (NIM) w całym roku 2020 osiągnęła 2,61%, i była o 17 punktów bazowych niższa, niż w 2019 r. IV kw. 2020 roku pokazał odwrócenie negatywnego trendu w zakresie marży i średni poziom NIM lekko wzrósł o 4 punkty bazowe w stosunku do poprzedniego kwartału do poziomu 2,53%. Spadek marży wynikał z bezprecedensowych cięć stóp procentowych przez RPP (obniżka o 140 punktów bazowych w okresie od marca do maja) i wpłynął na maksymalną stopę procentową (obniżka o 280 punktów bazowych z 10% do 7,2%). Wysoka koncentracja tych cięć i ich natychmiastowy wpływ na dochód na aktywach odsetkowych (zwłaszcza kredytach konsumpcyjnych) wzmocnił oddziaływanie w krótkim okresie ze względu na czas, potrzebny bankowi na przeprowadzenie odpowiedniej korekty swoich kosztów finansowania (depozytów). Nadto, w porównaniu z poprzednim rokiem, spadek marży odsetkowej wynikał również ze zwrotu prowizji za wcześniejszą spłatę pożyczek konsumpcyjnych.

Wynik z tytułu prowizji w 2020r. wyniósł 746 mln zł (193 mln zł w IV kw. 2020), rosnąc o 7% r/r (+7% w porównaniu do III kw. 2020). Podstawowym źródłem tego wzrostu były prowizje z produktów ubezpieczeniowych i kart. Opłaty za dystrybucje produktów inwestycyjnych i prowizje maklerskie zanotowały odbicie. Z drugiej jednak strony nastąpiło obniżenie prowizji od kredytów, gdyż w roku sprawozdawczym nastąpiło ograniczenie akcji kredytowej, w szczególności w zakresie kredytów korporacyjnych i konsumpcyjnych. Opłaty administracyjne związane z funduszami inwestycyjnymi oraz opłaty transakcyjne również uległy obniżeniu w wyniku niższego górnego limitu regulacyjnego i znacznych odpływów w I kw. 2020 r..

Wynik z działalności podstawowej, określony, jako suma wyniku z tytułu odsetek i wyniku z tytułu prowizji, osiągnął 3.329 mln zł w 2020 r. (817 mln zł w IV kw. 2020r.), co oznacza wzrost o 4% r/r, częściowo dzięki połączeniu z Euro Bankiem, podczas gdy stopa wzrostu kw./kw. wyniosła 1%.

Pozostałe przychody pozaodsetkowe, które obejmują wynik z pozycji wymiany, wynik na aktywach i zobowiązaniach finansowych (bez marży odsetkowej na instrumentach pochodnych oraz korekty

portfela kredytów wg. wartości godziwej), a także pozostałe przychody i koszty operacyjne netto, wyniosły 249 mln zł w roku 2020 i obniżyły się o 9% r/r, z powodu nadzwyczajnych pozycji: utworzonych rezerw na zwrot prowizji od wcześniejszej spłaty kredytów przez klientów, co zostało w części skompensowane przychodem z przeszacowania wartości udziałów w VISA w IV kw. 2020 r. o wartości przed opodatkowaniem 53,7 mln zł.

Przychody operacyjne ogółem (pro-forma) Grupy osiągnęły 3.578 mln zł w roku 2020 (909 mln zł w IV kw. 2020), co oznacza wzrost o 3% r/r (wzrost o 3% kw./kw).

Koszty operacyjne (mln zł)	2020	2019	Zmiana r/r	IV kw. 2020 r.	III kw. 2020 r.	Zmiana kw./kw.
Koszty osobowe	(856,3)	(836,4)	2,4%	(193,6)	(211,6)	-8,5%
Pozostałe koszty administracyjne*	(896,5)	(889,7)	0,8%	(224,1)	(200,5)	11,7%
- z czego składka na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG)	(167,2)	(123,5)	35,4%	(26,8)	(27,3)	-1,9%
Koszty operacyjne ogółem	(1 752,8)	(1 726,1)	1,5%	(417,7)	(412,1)	1,4%
- z czego koszty integracji i restrukturyzacji**	(66,1)	(113,0)	-41,5%	(13,7)	(17,3)	-20,9%
<i>Koszty ogółem bez kosztów integracji i restrukturyzacji**</i>	<i>(1 686,7)</i>	<i>(1 613,1)</i>	<i>4,6%</i>	<i>(404,0)</i>	<i>(394,8)</i>	<i>2,3%</i>
<i>Koszty ogółem bez kosztów integracji, restrukturyzacji i BFG**</i>	<i>(1 519,5)</i>	<i>(1 489,6)</i>	<i>2,0%</i>	<i>(377,2)</i>	<i>(367,5)</i>	<i>2,6%</i>
Koszty/dochody narastająco - raportowane	49,0%	49,7%	-0,7pp	-	-	-
<i>Koszty/dochody narast. - skorygowane ***</i>	<i>46,7%</i>	<i>46,9%</i>	<i>-0,2pp</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

(*) w tym amortyzacja

(**) dodatkowe koszty administracyjne bezp. związane z zakupem Euro Banku, procesem fuzji i integracji

(**) bez dochodów jednorazowych i kosztów integracji

Koszty ogółem wyniosły 1,753 mln zł w 2020 r. (418 mln zł w IV kw. 2020), co oznacza 2% wzrost w porównaniu z poziomem roku 2019. Poza wyższą liczbą etatów i poziomem pozostałych kosztów administracyjnych w wyniku włączenia pracowników i infrastruktury sprzedażowej byłego Euro Banku, Bank utworzył rezerwę na restrukturyzację zatrudnienia w wys. 41 mln zł w 2020 roku (w tym rezerwy na zwolnienia grupowe i premię lojalnościową). Łączna wartość kosztów integracji w okresie sprawozdawczym wyniosła 67 mln zł i poziom ten był niższy niż w 2019 roku (116 mln zł). Koszty ogółem bez BFG i kosztów integracji w roku 2020 wyniosły 1,519 mln zł oraz 377mln zł w IV kw. 2020 notując 2% wzrost r/r.

Koszty osobowe wyniosły 856 mln zł (194 mln w IV kw. 2020) i wzrosły o 2% r/r, aczkolwiek przy silnym spadku o 8.5% kw./kw. Po włączeniu pracowników wywodzących się z Euro Banku (2.4 tys. etatów) Grupa zmniejszyła liczbę swoich pracowników do 7,747 etatów na koniec grudnia 2020 r., co przekłada się na roczną redukcję o 717 etatów (-8.5% r/r). Wyłączając pracowników na długotrwałych zwolnieniach liczba tzw. aktywnych etatów była znacznie niższa tzn. wynosiła 6,602.

Zatrudnienie (etaty)	31.12.2020	31.12.2019	Zmiana r/r	30.09.2020	Zmiana kw./kw.
Bank Millennium S.A. (z Euro Bankiem)	7 413	8 118	-8,7%	7 514	-1,3%
Spółki zależne	334	347	-3,7%	332	0,5%

Razem Grupa BM	7 747	8 464	-8,5%	7 846	-1,3%
Razem Grupa BM (aktywne* etaty)	6 602	7 646	-13,7%	7 014	-5,9%

(*) liczba aktywnych etatów oznacza liczbę pracowników, którzy nie są na długotrwałych zwolnieniach

Pozostałe koszty administracyjne (w tym amortyzacja) wyniosły 896 mln zł (224 mln zł w IV kw. 2020) i wzrosły o 1% r/r (wzrost o 12% kw./kw.). Ten wyższy kwartalny wzrost wynikał ze zwiększonych kosztów marketingu i kosztów prawnych, doradztwa oraz kosztów audytu w IV kw. Koszty związane bezpośrednio z integracją Euro Banku roku 2020 wyniosły 24,7 mln zł (3,6 mln zł w IV kw. 2020) i były niższe o 78% niż w roku 2019.

Przejęcie Euro Banku spowodowało początkowy znaczny wzrost liczby placówek, która uległa redukcji zgodnie z polityką optymalizacji sieci oddziałów banku. Na koniec grudnia 2019 r. liczba oddziałów ogółem (w tym w Euro Banku) wyniosła 830 i od tego czasu została zredukowana o 128 jednostek (głównie oddziałów własnych Banku) do 702 placówek na koniec grudnia 2020 r.

Bank obecnie szacuje, że łączne, skumulowane koszty integracji (RZiS oraz nakłady inwestycyjne), związane z przejęciem Euro Banku, będą ok. 25% poniżej pierwotnego planu.

Skuteczna realizacja procesu restrukturyzacji powinna pozwolić na osiągnięcie efektu synergii na poziomie 168 mln zł przed opodatkowaniem łącznie w roku 2020 (rewizja w górę w stosunku do pierwotnego budżetu). Pierwsze wymierne skutki synergii zostały osiągnięte już w IV kw. 2019 r. (23.4 mln zł), podczas gdy w całym roku 2020 wyniosły one 110 mln zł przed opodatkowaniem.

Wskaźnik koszty/dochody bez pozycji nadzwyczajnych (głównie kosztów integracji, przeszacowania udziałów VISA i wyżej wspomnianej rezerwy na pozostałe przychody i koszty operacyjne) wyniósł 46.7% w roku 2020, i był o 0.2 punktu procentowego niższy w porównaniu z poziomem z roku ubiegłego.

Zysk netto (mln zł)	2020	2019	Zmiana r/r	IV kw. 2020 r.	III kw. 2020 r.	Zmiana kw./kw.
Przychody operacyjne	3 577,8	3 471,5	3,1%	909,5	887,2	2,5%
Koszty operacyjne*	(1 752,8)	(1 726,1)	1,5%	(417,7)	(412,1)	1,4%
Odpisy na utratę wartości oraz pozostały koszt ryzyka**	(621,3)	(439,0)	41,5%	(108,1)	(150,3)	-28,1%
- z czego odpis na ryzyko związane z COVID-19	(133,3)	-	-	(57,3)	(6,0)	855,6%
Odpis na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecyjnych	(713,6)	(223,1)	219,8%	(415,9)	(129,7)	220,8%
Podatek bankowy	(279,1)	(248,0)	12,6%	(70,1)	(67,8)	3,4%
Zysk przed CIT	210,9	835,3	-74,7%	(102,4)	127,4	-180,4%
Podatek dochodowy	(188,1)	(274,6)	-31,5%	(6,7)	(67,2)	-90,0%
Zysk netto - raportowany	22,8	560,7	-95,9%	(109,1)	60,1	-
Zysk netto (skorygowany***)	709,5	921,1	-23,0%	203,5	179,4	13,5%

(*) bez odpisów na utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych

(**) w tym korekta wg. wartości godziwej kredytów (-42.9 mln zł w 2020 i -23.4 mln zł w 2019) oraz efekt modyfikacji kredytów (-13.6 mln w 2020 oraz -11.7 mln zł w 2019)

(***) bez pozycji nadzwyczajnych

Łączny koszt ryzyka, który obejmował odpisy netto na utratę wartości, korektę wartości godziwej (części portfela kredytowego) i wynik modyfikacji poniesiony przez Grupę wyniósł 621 mln zł w 2020

roku i był o 42% wyższy niż w 2019r. Wyższy poziom rezerw wynikał z włączenia portfela kredytów Euro Banku, ze zmian w modelu ryzyka w segmencie detalicznym wynikających z wprowadzenia bardziej konserwatywnej definicji niewykonania zobowiązania, ale również z dodatkowych odpisów na ryzyko związane z wpływem Covid-19 w wys. 133 mln zł w roku 2020.

Odpisy na ryzyko dla segmentu detalicznego w roku 2020 wynosiły 408 mln zł, podczas gdy dla segmentu przedsiębiorstw i innych wyniosły one 80 mln zł bez dodatkowych odpisów na Covid-19. Relatywnie rzecz biorąc, koszt ryzyka (tzn. odpisy netto w stosunku do średnich kredytów brutto) za rok 2020 wyniósł 83 p.b. (65 p.b. bez odpisów na COVID-19) w porównaniu do 68 p.b. w roku 2019.

W IV kw. 2020 Bank sprzedał kolejny portfel zagrożonych kredytów konsumpcyjnych. Transakcja miała dodatni wpływ na pozycję odpisu na ryzyko (8 mln zł). Ponadto Bank odzyskał należności byłej SKOK Piast uprzednio zaklasyfikowane jako kredyty zagrożone, co przyniosło dodatni efekt ok. 20 mln zł w pozycji odpisu na ryzyko w RZiS.

W dodatku, w 2020 roku Bank dalej tworzył rezerwy na ryzyko prawne związane z portfelem walutowych kredytów hipotecznych w kwocie 714 mln zł w roku 2020 (677 mln zł bez kredytów udzielonych przez byłego Euro Bank, które są przedmiotem klauzul zabezpieczających i gwarancji), w szczególności w IV kw. 2020 (całkowita wartość 416 mln zł netto, w tym 380 mln zł bez EB), co miało silny negatywny wpływ na rentowność Grupy w okresie sprawozdawczym. Saldo rezerw wzrosło do 960 mln zł lub 924 mln zł bez kredytów udzielonych przez Euro Bank, przy czym te drugie stanowią równowartość 6.7% portfela walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank Millennium.

Zysk przed opodatkowaniem za rok 2020 wyniósł 211 mln zł, a za IV kw. 2020 Grupa zanotowała stratę przed opodatkowaniem -102 mln zł. W większości był to wynik wysokich odpisów ogółem, o których mowa powyżej, gdyż zysk przed odpisami wyniósł 1.825 mln zł i wzrósł o 5% r/r.

Zysk netto raportowany za rok 2020 spadł do 23 mln zł (strata netto -109 mln zł za IV kw. 2020) i był o 96% niższy niż w poprzednim roku. Zysk netto za rok 2020 skorygowany o ww. pozycje nadzwyczajne (przede wszystkim dodatkowe rezerwy na ryzyko prawne dot. walutowych kredytów hipotecznych) wyniósłby 709 mln zł w porównaniu z 921 mln zł skorygowanego zysku netto za rok 2019, co przekłada się na spadek o 23% r/r.

Raportowany zwrot z kapitału (ROE) wyniósł 0.2%, jednakże po korekcie o pozycje nadzwyczajne osiągnął 7.8% w porównaniu do 10.6% za rok 2019.

Kredyty i pożyczki dla klientów

Kredyty netto ogółem Grupy BM wyniosły 74.088 mln zł na koniec grudnia 2020 r. i wzrosły o 6% r/r. Wzrost kredytów bez portfela walutowych kredytów hipotecznych osiągnął wyższą dynamikę tzn. 9% r/r. Walutowe kredyty hipoteczne obniżyły się o 3% r/r. Udział walutowych kredytów hipotecznych (bez kredytów przejętych z Euro Banku) w kredytach brutto ogółem spadł w ciągu roku do 17,4% w grudniu 2020 r. z poziomu 19,2% w poprzednim roku.

Wartość netto kredytów dla gospodarstw domowych wyniosła 55.697 mln zł na koniec grudnia 2020 r., wzrost o 9% r/r. W ramach tej pozycji złotowe kredyty hipoteczne wzrosły dynamicznie o 22% r/r, a kredyty konsumpcyjne spowolniły do 2% r/r.

W 2020r. nowa sprzedaż kredytów hipotecznych była znacznie większa niż w 2019 roku i wyniosła 6.8 mld zł, co przełożyło się na znakomity wzrost w skali roku o 57%, przy czym sprzedaż IV kw. 2020 osiągnęła nowy, rekordowy poziom wartości kredytów tzn. 2.1 mld zł.

Wartość netto kredytów konsumpcyjnych wyniosła 15,296 mln zł, rosnąc o +2% r/r. Nowa sprzedaż kredytów gotówkowych spowolniła i wyniosła 4.6 mld zł w roku 2020 (-7% r/r). Na tę ostatnią kategorię w największym stopniu miała wpływ pandemia Covid-19, która spowodowała niższy popyt na ten produkt i w konsekwencji roczną dynamikę wzrostu poniżej wysokiego poziomu odnotowanego z poprzedniego roku.

Wartość netto kredytów dla przedsiębiorstw wyniosła 18.391 mln zł na koniec grudnia 2020 r. i obniżyła się nieznacznie o 1% rocznie gdyż pandemia wywarła znaczący, negatywny wpływ na stan nowej akcji kredytowej w segmencie przedsiębiorstw. Spadek dotyczył głównie portfela leasingowego (-5% r/r), który był bardziej wrażliwy na spadek inwestycji, podczas gdy w pozostałych kredytach odnotowano wzrost o 1% r/r powyżej rynkowej stopy wzrostu. Portfel kredytów dla przedsiębiorstw zanotował wzrost o 1.5% kw./kw.

Strukturę i dynamikę kredytów dla Klientów w Grupie BM przedstawia poniższa tabela:

Kredyty i pożyczki dla klientów (mln zł)	31.12.2020	31.12.2019	Zmiana r/r	30.09.2020	Zmiana kw./kw.
Kredyty dla gospodarstw domowych	55 697,4	51 137,7	8,9%	54 468,5	2,3%
- złotowe kredyty hipoteczne	26 273,9	21 469,5	22,4%	24 720,3	6,3%
- walutowe kredyty hipoteczne	14 127,9	14 603,6	-3,3%	14 505,7	-2,6%
- w tym kredyty Banku Millennium	13 139,8	13 632,3	-3,6%	13 515,5	-2,8%
- w tym kredyty byłego Euro Banku	988,1	971,4	1,7%	990,3	-0,2%
- kredyty konsumpcyjne	15 295,6	15 064,6	1,5%	15 242,4	0,3%
Kredyty dla przedsiębiorstw i sektora publicznego	18 390,9	18 617,2	-1,2%	18 121,1	1,5%
- leasing	6 303,5	6 659,9	-5,4%	6 311,2	-0,1%
- pozostałe kredyty dla przedsiębiorstw i faktoring	12 087,4	11 957,3	1,1%	11 810,0	2,3%
Kredyty i pożyczki netto dla klientów	74 088,3	69 754,9	6,2%	72 589,7	2,1%
<i>Kredyty i pożyczki netto dla klientów bez walutowych kredytów hipotecznych</i>	<i>59 960,4</i>	<i>55 151,3</i>	<i>8,7%</i>	<i>58 083,9</i>	<i>3,2%</i>
Odpisy na utratę wartości	2 489,4	2 046,1	21,7%	2 418,4	2,9%
Kredyty i pożyczki dla klientów brutto*	76 577,7	71 801,1	6,7%	75 008,0	2,1%

(*) W tym, poza rezerwami na ryzyko kredytowe, także korekta do wartości godziwej portfela kredytów, ujmowanego wg. wartości godziwej oraz modyfikacja. Uwzględnia także początkową korektę MSSF9. W tym przypadku portfel kredytów brutto przedstawia wartość kredytów i pożyczek przed wspomnianymi rezerwami i korektami.

Depozyty klientów

Depozyty ogółem wyniosły 81.511 mln zł na dzień 31 grudnia 2020 roku a wzrost w tej pozycji spowolnił r/r do poziomu prawie zero procent. Depozyty spadły o 5% w ujęciu kwartalnym, co wynikało z bardziej rygorystycznego zarządzania marżą i spadku w zakresie lokat terminowych. Wyptyw lokat terminowych w IV kw. 2020 roku był szczególnie wyraźny w segmencie korporacyjnym (-2.4 mld zł w porównaniu z końcem września 2020) prawdopodobnie w związku z wprowadzeniem opłat za depozyty.

Dynamikę depozytów Klientów przedstawia poniższa tabela:

Depozyty klientów (mln zł)	31.12.2020	31.12.2019	Zmiana r/r	30.09.2020	Zmiana kw./kw.
Depozyty klientów indywidualnych	61 874,9	61 091,9	1,3%	61 933,2	-0,1%
Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego	19 635,6	20 362,9	-3,6%	23 919,3	-17,9%
Depozyty ogółem	81 510,5	81 454,8	0,1%	85 852,5	-5,1%

Depozyty klientów indywidualnych wyniosły 61.875 mln zł wg. stanu na 31 grudnia 2020 r., przyrastając o 1% r/r i pozostając na tym samym poziomie w stosunku do poprzedniego kwartału. Bank nie konkurował aktywnie o detaliczne lokaty terminowe, gdyż musiał dokonać istotnych cięć stóp procentowych depozytów po znacznej obniżce stóp procentowych przez RPP. W ramach depozytów rachunki bieżące i oszczędnościowe nadal rosły w bardzo szybkim tempie (o 20% r/r), więc ich udział w depozytach klientów indywidualnych ogółem zwiększył się do 82%, co jest powiązane z większą transakcyjnością klientów (wysoka dynamika rachunków bieżących i kart debetowych). Z drugiej strony, lokaty terminowe klientów indywidualnych spadły o 36% r/r.

Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego zanotowały spadek -4% r/r do 19.636 mln zł na koniec grudnia 2020 r. Lokaty terminowe zanotowały znaczący spadek o 55% r/r, w szczególności w IV kw. 2020 roku: -45% w stosunku do stanu w poprzednim kwartale. Ten spadek został częściowo zrekompensowany dynamicznym wzrostem w obszarze rachunków bieżących: +37% r/r. Podobnie, jak w przypadku depozytów detalicznych, było to głównie skutkiem silnej redukcji stóp procentowych banku centralnego.

PLYNNOŚĆ, JAKOŚĆ AKTYWÓW I WYPŁACALNOŚĆ

Poziom płynności Grupy BM pozostał na bardzo mocnym poziomie w ciągu 2020 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 161%, tj. znacznie powyżej minimum 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 91% a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacji skarbowych i bonów NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 19%.

Udział kredytów z utratą wartości, obejmujących koszyk 3 oraz aktywa POCI (ang. Purchased or Originated Credit Impaired) w sytuacji zagrożonej (default), w portfelu kredytowym ogółem, na koniec 2020 r. wyniósł 4,95%. Oznacza to wzrost z poziomu 4,56% na koniec 2019 roku. Wzrost ten wynikał z wpływu pandemii Covid-19 (ok. 333 mln zł) oraz wprowadzenia nowej definicji default dla portfeli detalicznych (ok. 59 mln zł). Czysty wpływ tych dwóch czynników wynosi 0,51 p.p. Grupa Banku Millennium nadal ma jednak aktywa o jednej z najlepszych jakości wśród polskich banków. Udział kredytów przeterminowanych o ponad 90 dni w portfelu ogółem uległ zwiększeniu w okresie ostatnich 4 kwartałów z 2,69% w grudniu 2019 roku do 2,74% w grudniu 2020 r. Duża część wzrostu kredytów z utratą wartości wynikała z pogarszającej się sytuacji ekonomiczno-finansowej kilku klientów korporacyjnych, ekspozycje te nie miały wpływu na wzrost udziału kredytów przeterminowanych.

Wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych utratą wartości, obecnie definiowany jako relacja całkowitych odpisów na ryzyko do łącznej wartości kredytów z koszyka 3 oraz POCI w sytuacji default, uległ wzrostowi z 62,4% w grudniu 2019 r. do 65,7% na koniec grudnia 2020 r. Zmiana ta oznacza częściowe przybliżenie poziomu tego wskaźnika do wielkości sprzed nabycia Euro Banku, kiedy to wskaźnik znacząco się obniżył. Zgodnie z zapisami standardu MSSF 3, na moment przejęcia portfel Euro Banku został wyceniony i wykazany w księgach Banku Millennium wg wartości godziwej. W przypadku portfela z utratą wartości, który na moment przejęcia został wykazany w księgach Banku Millennium jako POCI, wartość godziwa była zbliżona do wartości netto tego portfela w księgach Euro Banku, a wartość odpisów bilansowych dla tego portfela na moment przejęcia wynosiła 0 (zero), co miało bezpośredni negatywny wpływ na wskaźniki pokrycia odpisami. Bez tego efektu, wskaźnik pokrycia kredytów wyniósłby 71,8%. Pokrycie rezerwami ogółem kredytów przeterminowanych ponad 90 dni również wzrosło z poziomu 106% cztery kwartały temu do 119% na koniec grudnia 2020 r.

Dynamikę głównych wskaźników ilustrujących jakość portfela kredytowego Grupy przedstawia poniższa tabela:

Wskaźniki jakości portfela Grupy	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty z utratą wartości ogółem (mln zł)	3 792	3 276
Rezerwy ogółem (mln zł)	2 489	2 046
Kredyty z utratą wartości do kredytów ogółem (%)	4,95%	4,56%
Kredyty przeterminowane ponad 90 dni/kredyty ogółem	2,74%	2,69%
Rezerwy ogółem/kredyty z utratą wartości (%)	65,7%	62,4%
<i>Wskaźnik pokrycia pro-forma (bez efektu PPA*)</i>	71,8%	72,5%
Rezerwy ogółem/kredyty przeterminowane (>90dni) (%)	118,8%	105,8%

(*) Alokacja ceny nabycia (PPA) oznaczała konsolidację portfela z utratą wartości Euro Bank (koszyk 3) po wartości netto.

Wskaźnik kredytów z utratą wartości dla portfela detalicznego wzrósł z 4,7% do 4,9% (w tym, kredyty hipoteczne wykazują spadek z poziomu 2,53% do 2,48%) podczas dla portfela przedsiębiorstw wskaźnik ten wzrósł w ciągu czterech kwartałów z poziomu 4,14% do 5,11% (głównie w portfelu „pozostałych przedsiębiorstw” z 4,15% do 5,46%, a w portfelu leasingowym wzrósł nieznacznie o 0,35 p.p.). W ostatnich czterech kwartałach bieżącego roku wartość walutowych kredytów hipotecznych spadła o ok. 421 mln zł do kwoty 14.359 mln zł, tj. o 1,5% (w ujęciu złotowym) pomimo wzrostu kursu CHF/PLN. W tym portfelu ok. 1 mld zł kredytów hipotecznych w walutach obcych związany jest z nabyciem Euro Banku. Należy jednak zauważyć, że portfel kredytów hipotecznych byłego Euro Banku jest objęty gwarancją i kompensacją ze strony Société Générale. Wyłączając portfel Euro Banku, udział kredytów hipotecznych w walutach obcych w całości portfela kredytowego zmniejszył się w tym okresie z 19,22% do 17,45%. W ciągu 2020 roku, liczba aktywnych umów dot. walutowych kredytów hipotecznych spadła o prawie 6% do 57,8 tys. (Bank bez dawnego Euro Banku), przy czym spłata w całości oraz dobrowolne przewalutowania stanowiły 80% tego spadku. Poprawie struktury walutowej portfela kredytów hipotecznych sprzyjał znaczący wzrost sprzedaży kredytów złotych.

Jakość portfela kredytowego w poszczególnych rodzajach kredytów:

Rodzaj kredytu	Kredyty przeterminowane powyżej 90 dni		Kredyty z utratą wartości	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
<i>Hipoteczne</i>	1,00%	1,19%	2,48%	2,53%
<i>Inne dla Klientów detalicznych*</i>	7,30%	6,31%	10,70%	9,51%
Klienci detaliczni* razem	2,86%	2,79%	4,90%	4,71%
<i>Leasing</i>	2,16%	2,28%	4,47%	4,12%
<i>Pozostałe Przedsiębiorstwa</i>	2,44%	2,51%	5,46%	4,15%
Przedsiębiorstwa razem	2,34%	2,42%	5,11%	4,14%
Portfel kredytów ogółem	2,74%	2,69%	4,95%	4,56%

(*) w tym: Mikrobiznes o obrotach do 5 mln zł

Na 31.12.2020 wskaźnik kapitału Tier 1 oraz łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) miały wartość o ponad 5 punktów procentowych powyżej obecnych minimalnych wymogów regulacyjnych.

W czwartym kwartale 2020 roku fundusze własne spadły o 1% podczas gdy aktywa ważone ryzykiem wzrosły o 1,7%. W rezultacie wskaźniki kapitałowe Grupy nieco spadły: TCR o 52 p.b. a wskaźnik CET1 o 48 p.b. w porównaniu z poprzednim kwartałem.

Główne wskaźniki adekwatności kapitałowej i płynności:

Główne wskaźniki kapitałowe i płynności * (mln zł)	31.12.2020	30.09.2020	31.12.2019
Aktywa ważone ryzykiem dla Grupy	51 138,0	50 305,4	48 124,6
Aktywa ważone ryzykiem dla Banku	50 757,4	49 790,8	47 267,6
Wymogi w zakresie funduszy własnych dla Grupy	4 091,0	4 024,4	3 850,0
Wymogi w zakresie funduszy własnych dla Banku	4 060,6	3 983,3	3 781,4
Fundusze własne dla Grupy	9 969,0	10 070,7	9 668,5
Fundusze własne dla Banku	9 726,6	9 827,0	9 454,5
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) dla Grupy	19,49%	20,02%	20,09%
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) dla Banku	19,16%	19,74%	20,00%
Wskaźnik kapitału Tier 1 dla Grupy	16,50%	16,98%	16,91%
Wskaźnik kapitału Tier 1 dla Banku	16,15%	16,66%	16,77%
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1=T1) dla Grupy	16,50%	16,98%	16,91%
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1=T1) dla Banku	16,15%	16,66%	16,77%
Wskaźnik pokrycia płynności (LCR) dla Grupy	161%	177%	171%

(*) Wskaźniki kapitałowe zostały przedstawione zgodnie z rozwiązaniami przejściowymi tagującymi wpływ wdrożenia MSSF9 na kapitał podstawowy CET 1.

Minimalny wymagany poziom kapitału obejmuje:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - zalecenie KNF dotyczące dodatkowego wymogu kapitałowego dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo bankowe. Wysokość tego bufora jest ustalana dla poszczególnych banków corocznie przez KNF w wyniku procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION) i obejmuje ryzyko niedostatecznie pokryte - zdaniem KNF - przez minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych, określone w art. 92 CRR. Aktualnie bufor ten został ustalony w zaleceniach KNF w listopadzie i grudniu 2020 roku w wysokości 3,41 p.p. (Bank) i 3,35 p.p. (Grupa BM) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 2,56 p.p. (Bank) i 2,52 p.p. (Grupa BM) ponad Wskaźnik Tier1 oraz 1,91 p.p. (Bank) i 1,88 p.p. (Grupa BM) ponad Wskaźnik CET1 ;
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%;
 - Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF ;
 - Bufor ryzyka systemowego w wysokości 0% obowiązujący od marca 2020 roku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju;
 - Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

RYZIKO PRAWNE WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

Z danych ZBP (Związek Banków Polskich), zebranych od wszystkich banków posiadających walutowe kredyty hipoteczne wynika, że znaczna większość sporów została ostatecznie rozwiązana korzystnie dla banków do roku 2019. Jednakże, po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), wydanym 3 października 2019 r. (Sprawa C-260/18) proporcje zmieniły się na niekorzyść i w większości przypadków banki przegrały sprawy w sądach.

Zważywszy na zwiększone ryzyko prawne, związane z walutowymi kredytami hipotecznymi, w roku 2019 Bank utworzył rezerwę na ryzyko prawne związane z portfelem udzielonych przez siebie kredytów w wys. 223 mln zł, a następnie w 2020 r. w wys. 677 mln zł. Dodatkowo, rezerwa w wys. 36 mln zł została utworzona na portfel byłego Euro Banku. Metodologia opracowana przez Bank opiera się na następujących głównych parametrach: (1) liczbie aktualnych (w tym pozwów zbiorowych) oraz potencjalnych, przyszłych spraw sądowych, które pojawią się w określonym (trzyletnim) horyzoncie czasowym; (2) kwocie potencjalnej straty Banku w razie określonego wyroku sądu (uwzględniono trzy niekorzystne scenariusze wyroków); oraz (3) prawdopodobieństwie uzyskania określonego wyroku sądu, obliczonego na podstawie statystyk orzeczeń w odniesieniu do sektora bankowego w Polsce oraz uzyskanych opinii prawnych. Wahania poziomu rezerw lub określonych strat zależą będą od ostatecznych (prawomocnych) decyzji sądów w każdej sprawie oraz od liczby spraw sądowych.

Bank podejmuje szereg działań na różnych poziomach, wobec różnych interesariuszy, w celu zmniejszenia ryzyka prawnego i ryzyka postępowania sądowego w zakresie portfela walutowych kredytów hipotecznych. Bank jest otwarty na indywidualne negocjowanie korzystnych warunków przedterminowej spłaty (częściowej lub całkowitej) lub przewalutowania kredytów na złotowe. Z drugiej strony Bank będzie nadal podejmować wszelkie możliwe działania, aby bronić swych interesów w sądach, jednocześnie będąc otwartym na porozumienie się z klientami w sądzie na rozsądnych warunkach.

W tym kontekście, biorąc pod uwagę ostatnią negatywną ewolucję w orzecznictwie w zakresie walutowych kredytów hipotecznych, Bank będzie musiał regularnie dokonywać przeglądu i być może konieczne będzie dalsze zwiększanie salda rezerw dedykowanych na spory sądowe, w przypadku kontynuacji tego trendu.

Należy również nadmienić, że na dzień 31.12.2020 Bank musiał utrzymywać dodatkowe fundusze własne na pokrycie dodatkowych wymogów kapitałowych w związku z ryzykiem związanym z portfelem walutowych kredytów hipotecznych (bufor walutowy Filara II) w wysokości 3.41 p.p. (3.35 p.p. na poziomie Grupy BM).

W dniu 8 grudnia 2020 roku, p. Jacek Jastrzębski, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) zaproponował wprowadzenie rozwiązania „sektorowego” w kwestii ryzyka związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi. Propozycja zakłada, że banki dobrowolnie zaoferują klientom możliwość przewalutowania walutowych kredytów hipotecznych na „złotowe” po kursie z dnia udzielenia kredytu przy jednoczesnej retrospektywnej zmianie formuły naliczania odsetek na „WIBOR plus marża z dnia udzielenia kredytu”. Następnie, propozycja stała się przedmiotem konsultacji pomiędzy bankami prowadzonych pod auspicjami KNF i Związku Banków Polskich. Na obecnym etapie zarówno ostateczne rezultaty, jak i czas ich uzyskania pozostają niejasne. Stąd, Bank dalej pozostaje otwarty wobec klientów oferując im polubowne rozwiązania na własnych warunkach.

Szczegółowe dane dotyczące liczby oraz wartości pozwów dotyczących walutowych kredytów hipotecznych zostaną przedstawione w raportach rocznych Banku Millennium/Grupy BM, które mają zostać opublikowane 22 lutego 2021r.

INNE CZYNNIKI RYZYKA

Po wyroku z września 2019 r. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie prawa konsumentów do domagania się obniżenia całkowitego kosztu kredytu, odpowiadającego odsetkom i kosztom przez pozostały okres umowy, w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu (tzw. „małe TSUE”), Bank regularnie ocenia poziom oraz adekwatność rezerw na tego typu zwroty. W ramach tego procesu, Bank utworzył dodatkowe rezerwy w II kw. 2020 r. oraz w IV kw. 2020 r.

Bardziej szczegółowe informacje zostaną przedstawione w raportach rocznych Banku /Grupy BM, które mają zostać opublikowane 22 lutego 2021r.